

Bilaga 2.1 Blankett för rapportering av miljöprogrammets delmål

Uppföljning av Stockholms miljöprogram 2012-2015

Nämnd:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Kf-indikator	Årsmål 2012	Utfall 2012
Total fosforhalt i sjöar	öka	100 procent
Växthusgasutsläpp per stockholmare	minska	3,5 ton/inv 2011
Andel miljöbilar i stadens bilflotta	öka	99
Andel elbilar	öka	6
Obligatoriska nämndindikatorer och nämndens egna indikatorer		
Andel dubbdäck	minska	Hornsg 30 % Infartstrafik 55 %
Andel bostäder med godkänd obligatorisk ventilationskontroll (ovk)	öka	Uppgift saknas
Andel miljöbränslen i stadens miljöbilar	ökaö	Etanol 88 % Fordonsgas 77 %

Beskriv nämndens arbete med delmålet, var gärna kortfattad och koncis- mellan 1000 och 1800 tecken inklusive blanksteg. Nämndens beskrivning av arbetet med delmålet bör exempelvis innehålla följande delar:

- Hur har nämnden arbetat under 2012 med delmålet?
- Nämnden prognos för delmålet 2012-2015?
- Vilka är de viktigaste åtgärderna för att nå måluppfyllelse?
 - Nyckelaktörer/samarbetspartners
- Vad krävs (eller saknas) för instrument för att nå måluppfyllelse?
- Indikatorernas effektivitet/lämplighet

Delmål:**1.2 Stadens egna fordon ska vara miljöbilsklassade och köras på förnybart bränsle, och av stadens upphandlade transporttjänster ska miljöfordonsandelen öka***Målet bedöms uppfyllas 2012 Helt (ej/delvis/helt)*

Alla bilar som staden har köpt eller ingått leasingavtal för under 2012 är miljöbilar. Stadens egen fordonsflotta, specialfordon undantagna, utgörs idag till 99 procent av miljöfordon. Till utgången av 2015 bedöms målet 100 procent uppnås. Andelen elbilar i stadens flotta ökar stadigt och låg 2012 på drygt 6 procent.

Målet att tankningsgraden ska ligga på 85 procent miljöbränsle bedöms uppnås. Målet är redan i dag uppfyllt för etanol (88 procent), men inte för fordonsgas (77 procent).

Målet att minst 55 procent av Stadens upphandlade transporttjänster ska utföras med miljöfordon saknar ännu system för uppföljning. Under 2013 arbetar miljöförvaltningen dels med att förankra relevanta miljökrav för kommande upphandlingar och dels med att ta fram en indikator.

Alla godstransporter och entreprenader som upphandlas av Stockholms stad eller aktör med fullmakt från staden har idag miljökrav på fordonen för att reglera utsläppen av NOx och partiklar. I Trafikkontorets upphandlingar av avfallstransporter har man länge arbetat med miljökrav även för utsläpp av klimatgaser genom att ställa krav på att förnybara drivmedel ska användas för en viss andel av transporterna. För personbilar ställs i vissa fall krav på miljöfordon samt andel transportsträcka med miljöbränsle.

Indikatorer

Nr	Indikator	Kommentar	Årsmål 2012	Utfall 2012
1.2.1	Andel miljöbilar i stadens fordonspark inkl. leasade fordon exkl. utrycknings- och specialfordon.	Stockholms stad har en av landets största miljöbilsflottor, nästan 800 bilar. 99 procent av bilarna i stadens egen bilpark var miljöbilar 2012. Hälften av bilarna är gasbilar. Näst vanligaste miljöbilen i stadens tjänst går på E85 (etanol). Vid årsskiftet 2012-2013 fanns även 34 elbilar och 13 laddhybrider i stadens verksamheter, vilka tillsammans utgör 6 procent av bilparken.	100 procent	99 procent varav 6 procent elbilar
1.2.2	Andel miljöbränsle i stadens miljöbilar	Stadens förare har blivit ännu bättre på att tanka etanolbilarna med E85 och gasbilarna med fordonsgas. Under 2012 tankades etanolbilarna till 88 procent med E85 och gasbilarna till 77 procent med fordonsgas.	85 procent	Etanol 88 procent Fordonsgas 77 procent
1.2.3	Andel av de bilar som Stockholms Stad köpt/leasat varje år, som är miljöbil vid det aktuella anskaffningstillfället.	Under 2012 köptes eller leasades 157 nya bilar. Fyra var specialfordon (vilka är undantagna från miljöbilskravet). Alla övriga var miljöbilar.	100 procent	100 procent

Nr	Indikator	Kommentar	Årsmål 2012	Utfall 2012
1.2.4	Andel av stadens upphandlade transporter som är miljöbilsklassade	Metod för att följa upp denna indikator håller på att tas fram under 2013 och resultatet av uppföljningen kommer därefter att presenteras.		Se kommentar ovan

Delmål:**1.3 Miljökvalitetsnormerna för luft ska uppnås**

Målet bedöms uppfyllas 2012 Ej (ej/delvis/helt)

PM10-halterna i staden har minskat de senaste åren tack vare att dubbdäcksandelen har minskat, men även tack vare dammbindningsåtgärder. År 2012 överskreds dygnmedelnormen för PM10 endast vid en av mätstationerna. Orsaken var inte bara vägtrafiken utan även damm från husrenoveringar. 2013 har dock normen redan överskridits vid två stationer.

För kvävedioxid har halterna också minskat de senaste åren, dock inte så pass mycket att normen har klarats. Länsstyrelsens fastställda åtgärdsprogram för kvävedioxid från år 2012 bedöms inte vara tillräckligt för att normen ska klaras kommande år. Den kraftiga ökningen av dieselfordon kan dessutom leda till att halterna inte fortsätter minska. För att klara normen på samtliga mätstationer krävs åtgärder som minskar trafiken i staden.

Indikatorer

Nr	Indikator	Kommentar	Årsmål 2012	Utfall 2012
1.3.1	Antal dygn där dygnsmedelvärdet för kvävedioxid (NO ₂) överskrider 60 µg/m ³	Miljökvalitetsnormen innebär att gränsvärdet 60 mikrogram/m ³ får överskridas max 7 dygn per år. År 2012 överskreds normvärdet vid mätstationerna på Hornsgatan, Sveavägen, Norrlandsgatan och L:a Essingen. På Folkungagatan klarades däremot normvärdet. NO ₂ halterna har under en lång period uppvisat en nedåtgående trend tack vare renare fordon. En förväntad ökad andel dieselfordon i staden kan leda till större utsläpp och förändring i trenden. De högre värdena under 2012 jämfört med 2011 beror troligen främst på vädret, som var gynnsamt ur luftföroreningssynpunkt år 2011. För att klara normen på samtliga mätstationer krävs åtgärder som minskar trafiken i staden.	7 dygn per år	48 dygn per år

Nr	Indikator	Kommentar	Årsmål 2012	Utfall 2012
1.3.2	Antal dygn där dygnsmedelvärde för partiklar (PM 10) överskrider 50 µg/m ³ .	Data från 2012 visar att normvärdet endast överskreds på Norrlandsgatan i Stockholm. De allra högsta dygnsvärdena på Norrlandsgatan berodde dock på de husrenoveringar som dammade vid mätplatsen. Gränsvärdet klarades troligen tack vare åtgärder i form av dammbindning och städning men även att den för partikelhalter "kritiska månaden" april var ovanligt blöt under 2012.	35 dygn per år	27 dygn per år
1.3.3	Andel personbilar med dubbdäck i Stockholmsområdet.	För att minska de höga partikelhalterna infördes dubbdäcksförbud på Hornsgatan den 1 januari 2010. Användningen av dubbdäck har därmed halverats på Hornsgatan och minskat tydligt även för infartstrafiken till Stockholm. Regelbundna mätningar på Hornsgatan startade i och med dubbdäcksförbudet, tidigare har Miljöförvaltningen endast genomfört enstaka stickprovskontroller. Värdet för Hornsgatan 2009 är ungefärligt.		Hornsgatan 30 procent Infartstrafik 55 procent

Delmål:

1.6 Nya personbilar som säljs ska till minst 50 procent vara miljöbilar. 10 procent av nyregistrerade tunga fordon ska vara miljölastbilsklassade. Försäljningen av miljöbränslen ska uppgå till 16 procent.

Målet bedöms uppfyllas 2012 Delvis (ej/delvis/helt)

Kommunfullmäktige antog den 8 april 2013 en ny målsättning om 20 procent miljöbilar utifrån regeringens skärpta miljöbilsdefinition. De första två månaderna 2013 låg miljöbilsförsäljningen enligt den skärpta definitionen på 10 procent. Hur utvecklingen blir de kommande åren beror i hög grad på utvecklingen av styrmedel som påverkar försäljningen. Med styrmedel som ungefär motsvarar dagens förmåner bedömer vi att målet på 20 procent kan nås till 2015, men det innebär en stor utmaning. Det som talar för att målet uppnås är att fler miljöbilsmodeller introduceras på marknaden. Det som talar emot är att det råder en oklarhet kring vilka styrmedel som ska gälla. Eftersom skattebefrielsen på biodrivmedel är hotad tror vi i att en mycket stor andel av miljöbilarna blir snåla dieslbilar.

Målet att 10 procent av nyregistrerade tunga fordon ska vara miljölastbilsklassade bedöms inte uppnås till och med 2015. I dagsläget ligger andelen runt 3 procent och försäljningen har som högst legat kring 4 procent år 2010. Hinder i form av brist på styrmedel för förnybara drivmedel och hög sårbarhet kring nyinvesteringar gör att det sannolikt blir svårt att nå målet om 10 procent inom tre

år. Här är stadens egna upphandlingar och den nyligen antagna definitionen av miljölastbil viktiga verktyg.

I dagsläget är det möjligt att tanka förnybart bränsle på ca 95 procent av tankställena inom Stockholms stad. Försäljningen av miljöbränslen i Stockholms län låg år 2011 på ca 9 procent. Målet att nå andelen 16 procent inom tre år bedöms som osäkert.

Indikatorer

Nr	Indikator	Kommentar	Årsmål 2012	Utfall 2012
1.6.1	Andel av de nya personbilar som säljs som är miljöbilar i Stockholms län.	Under flera år har en allt större andel av de nya bilar som säljs varit miljöbilar. Trenden med en allt större andel snåla bensin- och dieslbilar och en mindre andel etanolbilar och gasbilar har fortsatt under året. Från 1 januari 2013 har den statliga miljöbilsdefinitionen skärpts. Kommunfullmäktige har därmed antagit ett nytt mål om 20 procent. Miljöbilsförsäljningen enligt den nya definitionen ligger kring 10 procent i början av 2013.	45 procent	45,5 procent
1.6.2	Andel miljöbränsle i Stockholms län.	Andelen förnybara bränslen har ökat under flera år. Etanolanvändningen redovisas i två poster: den som kallas etanol omfattar den etanol som ingår i E85 och i etanolbussbränsle, den som kallas etanol i bensin är den etanol som blandas i 95-oktanig bensin sedan några år tillbaka. Rapsbränslet som används finns till helt dominerande delen låginblandat i diesel. Ny på marknaden 2011 är HVO (Hydrerade Vegetabiliska Oljor) som blandas i diesel. Uppgifter för 2012 kommer att presenteras under våren 2013.	10,6 (2012)	8,8 procent 2011

Nr	Indikator	Kommentar	Årsmål 2012	Utfall 2012
1.6.3	Antal miljöbilar i trafiken i Stockholms län.	Antalet miljöbilar i trafik i länet fortsätter att öka. Siffrorna avser personbilar. Stockholms län har den största andelen miljöbilar i bilflottan av Sveriges län (drygt 18 procent år 2012). Uppgifterna för 2012 är osäkra och kommer att uppdateras under våren 2013.		168854
1.6.4	Andel tankställen med miljöbränslen	I dagsläget är det möjligt att tanka förnybart bränsle på ca 95 procent av tankställena inom Stockholms stad. Det är prioriterat att förnybara bränslen ska vara tillgängliga på alla tankställen.		97 procent

Delmål:**1.7 Trafikbullret utomhus ska minska**

Målet bedöms uppfyllas 2012 Helt (ej/delvis/helt)

I de miljöer där det är viktigast att bullret minskar kommer det minska till 2015.

De viktigaste åtgärderna för att nå målet är bullerdämpande vägbeläggningar, åtgärder i den fysiska planeringen samt satsningar på skärmar och vallar.

Indikatorer

Nr	Indikator	Kommentar	Årsmål 2012	Utfall 2012
1.7.1	Årsmedelvärde för bullernivån i Observatorielunden.	Den ekvivalenta ljudnivån avspeglar hur stadens utomhusbuller i parker och grönområden förändras över tiden. Uppmätt bullernivå har hållit sig på en jämn nivå sedan 1999, ungefär 54-55 dBA. Någon tydlig trend går inte att se. Data saknas för 2012.		54,2 Leq (2011)

Nr	Indikator	Kommentar	Årsmål 2012	Utfall 2012
1.7.2	Årsmedelvärde för bullernivån på Sveavägen.	Den ekvivalenta ljudnivån avspeglar hur stadens utomhusbuller längs innerstadsgator förändras över tiden. År 2012 var ljudnivån vid Sveavägen i paritet med åren 2002-2011. I jämförelse med åren 1999-2001 har bullret minskat med ca 1dBA. De senaste årens nivåer har påverkats av ovanligt snörika vintrar. Snön dämpar bullret. Ett målvärde på 65 dBA har satts för indikatorn enligt Trafikverkets mål för det statliga vägnätet samt Stockholms stads mål för riktade bullerskyddsåtgärder.		65,7 Leq
1.7.3	Andel stockholmare som ganska mycket eller i högsta grad störs av trafikbuller i sin bostad.	Datakälla: Medborgarenkäten, Miljö och miljövanor i Stockholm. Nästa mätning görs 2013		16 procent (2010)

Delmål:**2.3 Andelen ekologiska livsmedel som staden köper in ska uppgå till minst 25 procent**

Målet bedöms uppfyllas 2012 Ej (ej/delvis/helt)

Data saknas för 2012. Tidigare data visar att förbättringstakten är för långsam för att klara målet. Om vi ska kunna nå målet krävs en omfattande satsning för att stödja och motivera stadens verksamheter att öka andelen ekologiska livsmedel.

Indikatorer

Nr	Indikator	Kommentar	Årsmål 2012	Utfall 2012
2.3.1	Andel inköpta ekologiska livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	Senaste mätning genomfördes 2011. Från och med 2013 har indikatorn uppgraderats till KF-indikator och ska följas upp av Stadsdelsnämnderna, Idrottsnämnden, Servicenämnden och Utbildningsnämnden. Redovisade data omfattar inte inköp av färdig måltid, så kallad måltidsentreprenad.		13 procent (2011)

Delmål:

2.4 Spridningen av miljö- och hälsofarliga ämnen från hushåll, handel, byggande och andra aktörer i Stockholm ska minska

Målet bedöms uppfyllas 2012 (ej/delvis/helt)

SVAB ansvarar för uppföljning och bedömningen av delmålet. Nedan redovisas utfallet av de indikatorer kopplade till målet som miljöförvaltningen följer kontinuerligt.

Indikatorer

Nr	Indikator	Kommentar	Årsmål 2012	Utfall 2012
2.4.1	Andel av sex utvalda metaller som uppvisar sjunkande eller oförändrade halter i slam	För fyra av de sex utvalda metallerna (67procent) är halterna i rötslam sjunkande (silver, kadmium och kvicksilver) eller oförändrade (bly) medan två av dem (koppar och zink), visar en liten ökning sedan 2011. På längre sikt (10-15 år) minskar även bly, i övrigt är trenderna desamma.		67 procent
2.4.2	Andel av elva utvalda organiska ämnena som uppvisar sjunkande eller oförändrade halter i slam	För nio av de elva ämnena (82 %) är halterna sjunkande eller oförändrade jämfört med 2011. För de övriga ämnena (ftalaterna DINP och DIDP) är analysresultaten så varierande och ofta under rapporteringsgränsen att det inte går att bestämma någon trend.		82 procent

Delmål:

3.1 Staden ska genom energieffektiviseringar minska energianvändningen i den egna verksamheten med minst 10 procent

Målet bedöms uppfyllas 2012 Delvis (ej/delvis/helt)

Energianvändningen per kvadratmeter i stadens fastigheter har minskat med 1,7 procent mellan 2011 och 2012. Minskningstakten måste öka för att målet ska kunna nås 2015.

Jämfört med 2010 är minskningen 5 procent.

Den totala energianvändningen i stadens verksamheter har minskat med 2,8 procent mellan 2011 och 2012. Jämfört med 2010 är minskningen 5 procent. Här ingår både energi för fastigheter och process-el t.ex. för gatubelysning och vattenrening. Minskningen beror dels på energieffektiviseringar och dels på utförsäljning av stadens fastigheter.

Indikatorer

Nr	Indikator	Kommentar	Årsmål 2012	Utfall 2012
3.1.1	Energianvändning per m2 i stadens fastigheter	Fastigheternas energianvändning har minskat med 1,7 procent mellan 2011 och 2012. Jämfört med 2010 är minskningen 5,5%.	192,5	194,1 kWh/m2/år

Nr	Indikator	Kommentar	Årsmål 2012	Utfall 2012
3.1.2	Energianvändning (totalt) i stadens byggnader och anläggningar	Den totala inköpsvolymen av energi (el, värme och fjärrkyla) har minskat med 2,8 procent mellan 2011 och 2012. Jämfört med 2010 är minskningen 5,3 procent.		1355 GWh

Delmål:**3.2 Upphandlad el i stadens egna verksamheter ska uppfylla kraven för miljömärkning***Målet bedöms uppfyllas 2012 Helt (ej/delvis/helt)*

Målet är helt uppnått. Samtliga förvaltningar och bolag köper miljömärkt el.

Indikatorer

Nr	Indikator	Kommentar	Årsmål 2012	Utfall 2012
3.2.2	Andel miljömärkt el	Samtliga förvaltningar och bolag köper miljömärkt el. Stockholm Vatten och trafikkontoret handlar ursprungsmärkt vattenkraft vilket kan jämföras med Miljöstyrningsrådets kriterier.		100 procent

Delmål:**3.5 Staden ska verka för att utsläppen av växthusgaser minskar till högst 3,0 ton CO₂e per stockholmare.***Målet bedöms uppfyllas 2012 Helt (ej/delvis/helt)*

Målet kan uppnås om Stockholms åtgärdsplan för energi och klimat 2012-2015 genomförs i sin helhet. Den enskilt viktigaste åtgärden är att fasa ut hälften av kolanvändningen i Värtaverket. Men även med denna åtgärd är målet en utmaning. Måluppfyllelsen är beroende av att andra mål i miljöprogrammet uppnås. Det är viktigt att energieffektiviseringar i fastigheter genomförs, både i stadens egna fastigheter och i det övriga fastighetsbeståndet. Utöver bostadssektorn är det viktigt att öka andelen kollektivtrafikresenärer och minska andelen fossila transporter.

Indikatorer

Nr	Indikator	Kommentar	Årsmål 2012	Utfall 2012
3.5.1	Utsläpp av växthusgaser per invånare	Växthusgasutsläppen i Stockholm beräknas till 3,5 ton per invånare för år 2011 enligt miljöförvaltningens preliminära beräkningar, en minskning jämfört med 3,8 ton 2010. Preliminära värden för 2012 redovisas i början av 2014.		3,5 ton/inv 2011

Nr	Indikator	Kommentar	Årsmål 2012	Utfall 2012
3.5.2	Växthusgasutsläpp per stockholmare från transporter i Stockholm.	Indikatorn omfattar i huvudsak växthusgasutsläpp från vägtrafiken, men även från spårtrafik, arbetsmaskiner, luftfart upp till 915 meter från Bromma flygplats samt fartygstrafik inom Stockholms geografiska gräns. Minskningen av utsläppen torde främst kunna hänföras till effektivare fordon, ökad andel miljöfordon samt ökad gång och cykeltrafik.		1,32 ton/inv

Delmål:**4.1 Mark- och vattenområden som har särskild betydelse för den biologiska mångfalden ska stärkas och utvecklas**

Målet bedöms uppfyllas 2012 Delvis (ej/delvis/helt)

Det är svårt att bedöma om delmålet kan uppnås 2015 på grund av knapphändigt underlag. Siffror saknas ännu för ianspråktagen yta 2012, men för 2010 och 2011 redovisade stadsbyggnadskontoret 2 resp. 2,5 hektars åtgång av särskilt betydelsefulla ytor. Mätmetoden för markåtgång behöver förtydligas och ges större transparens för granskning, särskilt när det gäller siffror på intrång vid infrastrukturutbyggnad samt bedömning av de ianspråktaga ytornas funktion i den särskilt betydelsefulla grönstrukturen. Indikatorer som speglar utförda förstärkningsåtgärder samt ersättning vid intrång i kompenserbara områden saknas, vilket gör bedömningen än mer osäker.

Andelen skyddad naturmark har inte förändrats sedan 2007, men tre nya naturreservat håller på att bildas. När det gäller uppföljning av antalet fågelarter i bebyggd miljö samt av vissa artgrupper i hela staden håller MHN på att ta fram mätmetod och resultat för 2012, vilka även kommer att ingå i stadens test av The Singapore Index on Cities Biodiversity (CBI).

Indikatorer

Nr	Indikator	Kommentar	Årsmål 2012	Utfall 2012
4.1.2	Antal naturligt förekommande fågelarter i bebyggd miljö	MHN håller på att ta fram data för förekommande fågelarter 2012.		
4.1.3	Antal naturligt förekommande arter – till exempel kärlväxter, fåglar, fjärilar	MHN håller på att ta fram data för förekommande arter 2012 av ett urval artgrupper.		

Delmål:**4.3 Intrång i övriga grö- och vattenområden bör minimeras och ersättas***Målet bedöms uppfyllas 2012 Delvis (ej/delvis/helt)*

Det är svårt att bedöma om delmålet kan uppnås till 2015 på grund av knapphändigt underlag. Mätmetoden för kompensation behöver förtydligas och ges större transparens för granskning, särskilt när det gäller siffror på intrång samt bedömning av huruvida ekologiska värden kompenseras med ekologiska åtgärder. Miljöförvaltningen har ännu inte fått tillgång till exploateringskontorets siffror på kompenserad mark efter 2010.

Delmål:**4.4 Vid förändringar i mark- och vattenområden ska dessa utformas för kommande klimatförändringar***Målet bedöms uppfyllas 2012 Delvis (ej/delvis/helt)*

Höjdsättning, dagvattenstrategi och grönytefaktor har tagits fram inom Norra Djurgårdsstaden för att klimatanpassa stadsdelen. Erfarenheterna från Norra Djurgårdsstaden används sedan i andra nybyggnadsområden i staden.

En dagvattenstrategi för hela staden, som beaktar framtida klimatförändringar, är under framtagande.

Grönytefaktorn tas upp som ett verktyg som ska användas i andra projekt än Norra Djurgårdsstaden i Stockholms nya parkprogram.

Staden har initierat en förvaltningsövergripande klimatanpassningsgrupp som leds av stadsledningskontoret, där arbetet kommer intensifieras under 2013.

Indikatorer

Nr	Indikator	Kommentar	Årsmål 2012	Utfall 2012
4.4.1	Andel genomsläpplig yta	Trenden är svagt negativ. Den genomsläppliga ytan, d.v.s. stadens grönyta har minskat med i genomsnitt 14-17 hektar per år mellan 1998-2009. Detta motsvarar en minskning med 2 procent mellan mätningarna. Den totala minskningen var 155-192 hektar. I motsvarande grad har bebyggd och hårdgjord mark ökat. Indikatorn följs upp omkring vart tionde år i samband med att den kommuntäckande biotopkartan uppdateras. Den senaste uppdateringen presenterades 2012 och baseras på flygbilder från 2009.		52 procent (2009)

Nr	Indikator	Kommentar	Årsmål 2012	Utfall 2012
4.4.2	Andel yta med krontäckning	Trenden är svagt negativ. Andelen skogsbeklädd yta har minskat med i genomsnitt 8,5 hektar per år under perioden 1998-2009. Detta motsvarar en minskning med 2 procent mellan mätningarna. Av totalt 18 825 ha landyta var skogens andel 4 342 ha år 1998, respektive 4 249 ha år 2009. Indikatorn följs upp omkring vart tionde år i samband med att den kommuntäckande biotopkartan uppdateras. Den senaste uppdateringen presenterades 2012 och baseras på flygbilder från 2009.		22,6 procent (2009)

Delmål:**4.5 Skötseln av grö- och vattenområden ska stärka biologisk mångfald, ekosystemtjänster och rekreativa kvaliteter**

Målet bedöms uppfyllas 2012 Delvis (ej/delvis/helt)

Det är svårt att bedöma om delmålet kan uppnås till 2015. Tidigare siffror från 2000-talet visar en tidvis ökning av antalet skötsel- och restaureringsåtgärder som gynnar biologisk mångfald, ekosystemtjänster och rekreativa kvaliteter. Dessa åtgärder genomfördes med stöd från stadens tidigare satsning Miljömiljarden och den nationella satsningen på lokala naturvårdsprojekt (LOVA/LONA). Möjlighet till finansiering är avgörande för att stadsdelsförvaltningarna ska kunna genomföra ett ambitiöst åtgärdsarbete.

Nuvarande indikator räcker inte för att spegla bredden av den typ av skötsel som krävs för att stärka biologisk mångfald, rekreation och ekosystemtjänster, men bör kunna ge en fingervisning om utvecklingen.

Indikatorer

Nr	Indikator	Kommentar	Årsmål 2012	Utfall 2012
4.5.1	Areal mark per år där friställnings- och föryngringsåtgärder genomförts avseende ädellövträd	Data för 2012 saknas ännu. MHN håller på att utarbeta en mätmetod för den nuvarande indikatorn, vars datafångst även kräver medverkan från skötselansvariga på stadsdelsförvaltningarna.		

Delmål:**4.6 Vattenkvaliteten i sjöar och vattendrag ska förbättras***Målet bedöms uppfyllas 2012 Delvis (ej/delvis/helt)*

Fosforhalterna i stadens sjöar uppvisar genomgående en minskande trend. 2012 hade samtliga sjöar lägre eller oförändrade fosforhalter jämfört med medelvärden för respektive sjö under 1990-talet. Detta har också medfört att vattnets planktoninnehåll har minskat i de flesta sjöar. Siktdjupet har däremot försämrats i flera sjöar, särskilt i Mälarens olika delar. En sannolik orsak är den s.k. brunifieringen som beror på ökade halter av organiskt material i vattnet (humusämnen). Möjligen är detta kopplat till pågående klimatförändring, genom ökad nederbörd och avrinning, främst under vinterhalvåret.

Bräddmängderna varierar till stor del med årsnederbörden. 2012 var denna 779 mm, vilket är nära det högsta värdet under hela 1900-talet (801 mm). Det kan konstateras att Stockholm Vatten inte klarar att uppnå riktvärdet för bräddning räknat som 10-års medelvärde.

Badvattnet vid Stockholms officiella strandbad har genomgående god kvalitet. En del avvikelser förekommer från år till år bland annat beroende på vädret under badsäsongen. Otjänliga prover uppmättes 2012 endast vid ett tillfälle på Smedsuddsbadet. Sättrabadet har uppvisat en avsevärd förbättring jämfört med tidigare år. Algprovtagning genomfördes vid fem badplatser 2012 och visade inga indikationer på blågrönalgblooming.

När det gäller dagvattenpåverkan har vissa lokala förbättringar skett genom olika åtgärder främst finansierade av Miljömiljarden. Dagvattnet kvarstår dock som den största föroreningskällan till stadens vattenområden.

Indikatorer

Nr	Indikator	Kommentar	Årsmål 2012	Utfall 2012
4.6.1	Andel sjöar med minskad eller bibehållen totalfosforhalt.	2012 hade 18 av 18 sjöar lägre eller oförändrade fosforhalter jämfört med medelvärden för respektive sjö under 1990-talet. Sedan 2007 har fosforhalterna minskat i de flesta sjöarna, tydligast är trenden i Långsjön och Trekanten som aluminiumbehandlades år 2006 respektive 2011 för att binda fosfor i bottensedimenten. Halterna har också minskat i delar av Mälaren – tydligast i Bällstaviken och Karlbergskanalen-Klara Sjö. Även om fosforhalten fortfarande är mycket hög i Lillsjön har statusen förbättras under senare år. Kyrksjön visar dock en svag ökning av fosforhalten under de senaste åren.	100 procent	100 procent

Nr	Indikator	Kommentar	Årsmål 2012	Utfall 2012
4.6.2	Andel sjöar med ökat eller bibehållet siktdjup.	Ökade halter av löst organiskt material har under de senaste två decennierna noterats för många sjöar och vattendrag i landet. Denna s.k. brunifiering orsakas av ett ökat flöde av nedbrytningsprodukter från framför allt växter på land. Brunifieringen påverkar siktdjupet, vilket sannolikt är en orsak till att siktdjupet har minskat i flera av Stockholms sjöar under senare år.		56 procent
4.6.3	Andel högtrafikerade vägytor med rening.	Ungefär 45 procent av avrinningen från högtrafikerade vägar renas. Inga dagvattenanläggningar för trafikdagvatten färdigställdes under 2011-2012. Reningseffekten i de befintliga anläggningarna är dåligt undersökt och någon uppföljning av påverkan på recipienterna har inte gjorts.		45,2 procent
4.6.4	Andel boenheter och fastigheter med reducerad dagvattentaxa	Indikatorn visar andelen boenheter och fastigheter där dagvatten omhändertas lokalt genom fördröjning, självrening och infiltration och därigenom inte tillförs och belastar ledningsnätet. Det har i stort sett inte skett någon förändring de senaste åren. Uppgifterna avser hela Stockholm Vattens verksamhetsområde, där också Huddinge kommun ingår.		Boenheter 48,7 procent Fastigheter 15,2 procent

Nr	Indikator	Kommentar	Årsmål 2012	Utfall 2012
4.6.5	Bräddat avloppsvatten till Stockholms vattenområden.	Bräddmängderna varierar till stor del med nederbörden men har gradvis minskat genom förbättringar i ledningsnätet - som rullande 10-års medelvärde från över 600 000 m³/år i början av 1990-talet till ca 395 000 m³/år 2011. Det kan dock konstateras att Stockholm Vatten inte klarar att uppnå riktvärdet för bräddning. Under 2012 bräddades lika stora volymer till Mälaren som till Saltsjön. Ett fåtal bräddar av de drygt 200 bräddpunkter som finns i modellen står för merparten av de bräddade volymerna. Årsnederbörden 2012 var nära det högsta värdet under hela 1900-talet (801 mm).		Alla vattenområden: 395 000 m ³

Nr	Indikator	Kommentar	Årsmål 2012	Utfall 2012
4.6.6	Andel badvattenprov utan anmärkning (årsvärden).	Generellt är badvattnet vid Stockholms officiella strandbad av god kvalitet från hygienisk synpunkt. En del avvikelser förekommer från år till år bland annat beroende på vädret under badsäsongen. Badvattenkvaliteten vid Stockholms strandbad var under 2012 bättre än föregående år. Detta beror troligen på väderförhållandena under årets badsäsong. En översyn av oklara och undermåliga avloppslösningar har genomförts vilket kan ha bidragit till det förbättrade resultatet. Otjänliga prover uppmättes endast vid ett tillfälle på Smedsuddsbadet. Sättrabadet har uppvisat en avsevärd förbättring jämfört med tidigare år. Algprovtagning genomfördes vid fem badplatser 2012 och visade inga indikationer på blågrönalgblooming, det vill säga hälsofarliga halter av cyanobakterier.		84 procent

Delmål:**5.2 Andelen farligt avfall som felsorteras ska minska**

Målet bedöms uppfyllas 2012 (ej/delvis/helt)

TNR i samarbete med MHN

MHN gör ingen egen bedömning av delmålet. TRN är huvudansvarig för uppföljningen.

Delmål:**5.3 Avfallet från boende och verksamma i staden ska minska och det som ändå uppstår ska nyttiggöras**

Målet bedöms uppfyllas 2012 (ej/delvis/helt)

TNR i samarbete med MHN

MHN gör ingen egen bedömning av delmålet. TRN är huvudansvarig för uppföljningen. Bland genomförda åtgärder kan nämnas att trafikkontoret har infört viktbaserad avfallstaxa för villahushåll, vilket är ett viktigt incitament för att öka källsorteringen och minska avfallsmängderna.

Insamlingen av matavfall ökade kraftigt under 2012. Miljöförvaltningen har under året genomfört 206 inspektioner hos restauranger, hotell och butiker med stora mängder matavfall. Insatsens huvudsakliga mål är att öka andelen verksamheter som sorterar ut matavfall till biologisk behandling.

Miljöförvaltningen har under 2012 utfört 560 inspektioner av återvinningsstationer. Syftet med kontrollerna var att granska Förpacknings- och tidningsinsamlingens (FTI) uppföljningssystem, framförallt gällande tömningsintervaller.

Delmål:**6.1 Inomhusmiljön ska bli bättre***Målet bedöms uppfyllas 2012 Helt (ej/delvis/helt)*

Delmålet anses kunna uppnås till 2015. Bedömningen görs utifrån det arbete som sker när det gäller tillsyn av fastighetsägare, skolor och förskolor och andra offentliga lokaler. Genom handläggning av inkomna klagomålsärenden rörande inomhusmiljö, ca 600 per år, undanröjs olägenheter för människors hälsa.

Indikatorer

Nr	Indikator	Kommentar	Årsmål 2012	Utfall 2012
6.1.1	Andel bostäder i staden med godkänd obligatorisk ventilationskontroll (ovk)			Värden saknas

Delmål:**6.2 Radonhalterna inomhus ska minska***Målet bedöms uppfyllas 2012 Delvis (ej/delvis/helt)*

55 procent av flerbostadsfastigheterna har än så länge radonkontrollerats, en ökning med 8 procentenheter sedan 2011. Med samma ökningstakt kan målet om 75 procent radonkontrollerade fastigheter uppnås till 2015. Andelen flerbostadsfastigheter som klarar riktvärdet ökar.

75 procent av de kommunalt ägda flerbostadshusen har radonkontrollerats och har halter lägre än 200 Bq/m³ luft. En förbättring med 4 procentenheter sedan 2010. Mät- och åtgärdstakten behöver öka för att nå målet att samtliga fastigheter ska klara riktvärdet 2015.

2012 var 63 procent av förskolelokalerna och 51 procent av skollokalerna kontrollerade avseende radon och hade halter under 200 Bq/m³. Statistiken avser endast de mätningar som hittills granskats av miljöförvaltningen - i realiteten är antalet "klara" större. Målet att samtliga skolor och förskolor ska klara riktvärdet bedöms kunna uppnås om mät- och åtgärdstakten ökar.

Indikatorer

Nr	Indikator	Kommentar	Årsmål 2012	Utfall 2012
6.2.1	Andel flerbostadsfastigheter i staden (totalt) som har radonhalt under riktvärdet 200 Bq/m ³ luft	Av totalt ca 10 600 flerbostadsfastigheter, både privatägda och kommunala, är 5 036 färdigkontrollerade och godkända (47 procent), det vill säga att samtliga rapporterade radonvärden ligger under riktvärdet. I 855 fastigheter (8 procent) pågår mätningar eller åtgärder.	öka	Kontrollerade, godkända 47procent. Kontrollerade, ej godkända 8 procent. Ej kontrollerade 44 procent.

Nr	Indikator	Kommentar	Årsmål 2012	Utfall 2012
6.2.2	Andel flerbostadsfastigheter i de kommunala bostadsbolagen som har radonhalt under riktvärdet 200 Bq/m ³ luft	Att andelen fastigheter med halter under riktvärdet sjunkit hos vissa bolag beror på att man sålt färdigmätta fastigheter respektive förvärvat fastigheter som inte kontrollerats för radon.	78	75 procent
6.2.3	Andel förskolor och skolor som har radonhalt under 200 Bq/m ³	Under 2012-13 gjordes en systematisk genomgång av miljöförvaltningens uppgifter om radonmätningar i skolor och förskolor. Sammanställningen visade att 646 av 1023 förskolelokaler (63 procent) och 183 av 360 skollokaler (51 procent) är kontrollerade avseende radon och har halter under 200 Bq/m ³ . Statistiken avser endast de mätningar som hittills granskats av miljöförvaltningen - i realiteten är antalet "klara" större.		Förskolor 63 % Skolor 51 %

Delmål:**6.3 Bullernivåerna inomhus ska minska**

Målet bedöms uppfyllas 2012 Delvis (ej/delvis/helt)

Målet bedöms delvis uppnås till följd av de insatser som kontinuerligt vidtas mot buller från trafiken. Enligt en prioriteringsordning så får stadens fastighetsägare möjlighet till bidrag för att utföra ljuddämpande fasadåtgärder. Antalet inkomna klagomål gällande buller har minskat på avdelningen Hälsoskydd de senaste åren, trots den ökande befolkningens mängden. Det beror delvis på att vi har en utbyggd hemsida och bra rådgivning men även på att förvaltningen under en längre tid bedrivit riktad tillsyn mot fastighetsägare och andra verksamhetsutövare för att förbättra deras egenkontroll.

Indikatorer

Nr	Indikator	Kommentar	Årsmål 2012	Utfall 2012
6.3.1	Andel av dem som utsätts för bullernivåer på över 62 dBA vid fasad som fått sänkta bullernivåer från vägtrafik genom riktade bullerskyddsåtgärder	År 2000 var antal boende med över 35dBA ekvivalent ljudnivå inomhus i Stockholm stad uppskattningsvis 35000 personer. 91 procent av dessa har fått sänkta bullernivåer genom bullerskyddsåtgärder. Andelen åtgärdade fastigheter har under 2012 varit något färre än tidigare, men fortfarande åtgärdas kontinuerligt ett antal fastigheter årligen		91 procent
6.3.2	Andel nybyggda fastigheter i bullerstört läge med bättre ljudklassning än ljudklass C	Någon mätning har ännu inte gjorts.		
6.3.3	Antal personer som utsätts för trafikbullernivåer inomhus över 30 och 35 dBA ekv ljudnivå.	Antalet personer som utsätts för höga trafikbullernivåer minskar år för år.		Över 30: 91000 över 35: 13000
6.3.4	Andel invånare i Stockholm som minst en gång i veckan upplever sig störda av buller i sin bostad.	62 procent av stadens invånare uppger sig vara störda av buller och oljud av ett eller flera slag varje vecka. Vanligast är att grannar och vägtrafikbuller upplevs som störande. Indikatorn följs upp via Medborgar-/miljöenkäten. Nästa mätning av indikatorn genomförs 2013.		62 procent (2010)